# ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
# F. G. JACOBS
## της 12ης Ιουνίου 1990 *

*Κύριε Πρόεδρε,*
*Κύριοι δικαστές,*

1. Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ιταλία, απαγορεύοντας την εισαγωγή γκρέιπ φρουτ από άλλα κράτη μέλη μέσω χερσαίων μεθοριακών σταθμών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ και την οδηγία 77/93 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/017, σ. 3). Η οδηγία 77/93 αφορά, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, « τα μέτρα προστασίας κατά της εισαγωγής στα κράτη μέλη οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα, που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες ». Το άρθρο 4, παράγραφος 2, κατά το μέτρο που ενδιαφέρει εδώ, ορίζει:

« Τα κράτη μέλη δύνανται:

α) να ορίζουν ότι τα φυτά, τα φυτικά προϊόντα ή άλλα αντικείμενα που απαριθμούνται στο παράρτημα III, μέρος Β, και αντιστοιχούν σ' αυτά, δεν μπορούν να εισαχθούν στο έδαφός τους

... »

Όπως προκύπτει από το παράρτημα III, μέρος Β, της οδηγίας, δίπλα στην περιγραφή « Φυτά εσπεριδοειδών« είναι γραμμένο το όνομα της Ιταλίας. Δεν αμφισβητείται ότι η έκφραση αυτή καλύπτει τα γκρέιπ φρουτ.

2. Στις αρχές της δεκαετίες του 1980, τα γκρέιπ φρουτ μπορούσαν να εισάγονται στην Ιταλία από διάφορα σημεία, οδικώς, σιδηροδρομικώς, δι' αέρος και διά θαλάσσης. Η σχετική ιταλική νομοθεσία στη συνέχεια τροποποιήθηκε κατ' επανάληψη και, στις 18 Ιανουαρίου 1985, εκδόθηκε υπουργική απόφαση (βλέπε GURI 17 της 21.1.1985, σ. 425), η οποία επέβαλλε η εισαγωγή γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία να γίνεται μέσω πέντε θαλασσίων λιμένων, τους οποίους και κατονόμαζε. Όλα τα άλλα σημεία εισόδου — και τέτοια μέχρι το 1980 υπήρχαν πολλά — ήσαν εφεξής κλειστά για τέτοιες εισαγωγές. Ο αριθμός των θαλασσίων λιμένων μέσω των οποίων μπορούσαν να εισάγονται γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία αυξήθηκε στη συνέχεια ελαφρώς, τα λοιπά όμως σημεία εισόδου παρέμειναν κλειστά για τα γκρέιπ φρουτ.

3. Αυτή η αύξηση του αριθμού των σημείων εισόδου, μέσω των οποίων μπορούσαν να εισάγονται γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία έγινε σε μια συγκυρία εκθετικής αύξησης της ποσότητας των γκρέιπ φρουτ που εισάγονταν στην Ιταλία από άλλα κράτη μέλη. Τα αριθμητικά στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη σε ερώτηση του Δικαστηρίου, δείχνουν ότι, καίτοι τα εισαχθέντα στην Ιταλία γκρέιπ φρουτ μεταξύ 1980 και 1989 εισήχθησαν, κατά το μέγιστο μέρος, από χώρες εκτός Κοινότητας, η ποσότητα που εισήχθη από άλλα κράτη μέλη, στην οποία περιλαμβάνονται και γκρέιπ φρουτ παραχθέντα σε τρίτες χώρες, ανήλθε από 85 000 kg το 1980 σε 6 184 000 kg το 1983. Πρέπει να σημειωθεί ότι, στις 8 Μαρτίου 1984, εκδόθηκε

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

υπουργική απόφαση (βλέπε GURI 83 της 23.3.1984, σ. 2505), που επεφύλασσε για πρώτη φορά ειδική μεταχείριση στα γκρέιπ φρουτ και εμείωνε σημαντικά τον αριθμό των σημείων εισόδου μέσω των οποίων επιτρεπόταν η εισαγωγή τους στην Ιταλία. Το 1988, η ποσότητα που εισαγόταν από άλλα κράτη μέλη είχε μειωθεί στα 167 000 kg. Κατά το επόμενο έτος, δεν εισήχθησαν καθόλου γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία από άλλα κράτη μέλη.

4. Η Επιτροπή ανέφερε, χωρίς να αντικρουστεί από την Ιταλική Κυβέρνηση, ότι οι εισαγωγές γκρέιπ φρουτ από άλλα κράτη μέλη γίνονταν κυρίως διά ξηράς, ενώ οι εισαγωγές από τρίτες χώρες ανέκαθεν έφταναν κυρίως διά θαλάσσης. Η Ιταλική Κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι η εγχώρια παραγωγή της γκρέιπ φρουτ είναι περιορισμένη και δεν αρκεί για να καλύψει τη ζήτηση.

5. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο εκπρόσωπος της Ιταλικής Κυβερνήσεως επεσήμανε ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή, οι εισαγωγές γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία από άλλα κράτη μέλη ήσαν μεγαλύτερες το 1986 απ' ό,τι το 1985. Ισχυρίστηκε επίσης ότι η έλλειψη εισαγωγών από άλλα κράτη μέλη κατά το 1989 οφειλόταν στην έκδοση, στις 30 Μαρτίου 1988, υπουργικής αποφάσεως (βλέπε GURI 107 της 9.5.1988, σ. 11), που, ενώ αύξανε τον αριθμό των θαλασσίων λιμένων μέσω των οποίων μπορούσαν να εισάγονται γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία σε επτά, εισήγαγε τον περαιτέρω περιορισμό ότι τα εισαγόμενα γκρέιπ φρουτ έπρεπε να μεταφέρονται απευθείας στην Ιταλία χωρίς να διέρχονται από τρίτες χώρες.

6. Η Επιτροπή δεν βάλλει, στην παρούσα δίκη, κατά της απαγορεύσεως των εμμέσων εισαγωγών· η ύπαρξη όμως της απαγόρευσης αυτής φαίνεται να στερεί την προσφυγή της Επιτροπής από σημαντικό μέρος της αποτελεσματικότητάς της. Αν το προσβαλλόμενο στην παρούσα δίκη μέτρο, ήτοι η απαγόρευση της εισαγωγής γκρέιπ φρουτ από άλλα κράτη μέλη μέσω χερσαίων μεθοριακών σταθμών, κριθεί παράνομο, η άρση του θα έχει περιορισμένα αποτελέσματα, αν εξακολουθήσει να ισχύει η απαγόρευση της έμμεσης εισαγωγής. Δεδομένου ότι το μόνο κράτος μέλος που συνορεύει διά ξηράς με την Ιταλία είναι η Γαλλία, το μόνο αποτέλεσμα θα είναι να ανοίξουν τα σύνορα στις εισαγωγές γκρέιπ φρουτ που παράγονται στη Γαλλία· ενώ όμως η Γαλλία παράγει, όπως φαίνεται, εσπεριδοειδή, δεν προκύπτει σαφώς από τα προσκομισθέντα στο Δικαστήριο στοιχεία αν παράγει γκρέιπ φρουτ. Επομένως, είναι κάπως αμφίβολη η πρακτική αποτελεσματικότητα της παρούσας δίκης.

7. Πάντως, το Δικαστήριο οφείλει, κατά την άποψή μου, να αποφανθεί επί της παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου την οποία καταλογίζει η Επιτροπή, εφόσον και η Ιταλική Κυβέρνηση δεν πρότεινε το αντίθετο. Η ακριβής έκταση και τα αποτελέσματα της απαγόρευσης των εμμέσων εισαγωγών δεν προκύπτουν σαφώς από τα στοιχεία που διαθέτει το Δικαστήριο. Δεν αποκλείεται οι εισαγωγές γκρέιπ φρουτ να επηρεάζονται από την απαγόρευση της εισαγωγής διά ξηράς και ανεξάρτητα από την απαγόρευση των εμμέσων εισαγωγών. Επιπλέον, η απόφαση του Δικαστηρίου στην παρούσα υπόθεση μπορεί να αποτελέσει ένδειξη και ως προς την νομιμότητα της απαγόρευσης των εμμέσων εισαγωγών και να καταστεί έτσι περιττή η κίνηση χωριστής δίκης και για εκείνη την απαγόρευση. Επανέρχομαι, επομένως, στο ερώτημα αν η Ιταλική Δημοκρατία νομίμως επέβαλε τη διά θαλάσσης πραγματοποίηση των εισαγωγών γκρέιπ φρουτ.

8. Ο δεδηλωμένος σκοπός των επιδίκων εδώ περιορισμών είναι η πρόληψη εισαγωγής στην Ιταλία επιβλαβών οργανισμών, διότι, όπως υποστηρίζεται, τα ιταλικά εσπεριδοειδή είναι σήμερα μεταξύ των υγιεινοτέρων στον κόσμο. Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η επιβολή τέτοιων περιορισμών επιτρέπεται από το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α ), και το παράρτημα ΙΙΙ, μέρος Β, αριθ. 1, της οδηγίας 77/93. Διατείνεται ότι μόνον επιβάλλοντας να διέρχονται τα εισαγόμενα γκρέιπ φρουτ από θαλάσσιους λιμένες καθίσταται δυνατή η προσήκουσα διενέργεια φυτοϋγειονομικών ελέγχων. Τέτοιοι έλεγχοι γίνονται όταν ένα φορτίο φτάνει στο λιμάνι και εκφορτώνεται. Θα ήταν πρακτικά αδύνατη η διενέργειά τους σε χερσαία μεθοριακά σημεία διελεύσεως, λόγω ελλείψεως κατηρτισμένου προσωπικού και διότι είναι προβληματική η εκφόρτωση και η εργαστηριακή ανάλυση του φορτίου, η οποία είναι αναγκαία για την ανίχνευση επιβλαβών οργανισμών. Επιπλέον, κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, η εκφόρτωση φορτίων στους θαλάσσιους λιμένες διευκολύνει τον εντοπισμό εσπεριδοειδών που είναι κρυμμένα ανάμεσα σε άλλου είδους φρούτα. Ο κίνδυνος μετάδοσης ασθενειών από λαθραία φρούτα θεωρείται από την Ιταλική Κυβέρνηση ιδιαίτερα υψηλός.

9. Το Συμβούλιο, όταν εθέσπισε το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α ), της οδηγίας 77/93, αναγνώρισε τους ιδιαίτερους φυτοϋγειονομικούς κινδύνους που προκύπτουν από την εισαγωγή εσπεριδοειδών. Η Επιτροπή δεν αρνείται ότι απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα για να πιστοποιηθεί ότι τα εισαγόμενα γκρέιπ φρουτ δεν μεταφέρουν επιβλαβείς οργανισμούς, ισχυρίζεται όμως ότι τα μέτρα τα οποία λαμβάνει η Ιταλική Κυβέρνηση προς επίτευξη του σκοπού αυτού είναι δυσανάλογα και συνιστούν διάκριση: είναι δυσανάλογα, διότι η υγιεινή του ιταλικού κλάδου των εσπεριδοειδών θα μπορούσε να προστατευθεί με άλλα μέσα λιγότερο επαχθή για το ενδοκοινοτικό εμπόριο· συνιστούν διάκριση, διότι πλήττουν περισσότερο τις εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη απ' ό,τι τις εισαγωγές από τρίτες χώρες. Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το κλείσιμο όλων των χερσαίων μεθοριακών σταθμών για την εισαγωγή γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία αντιβαίνει τόσο προς την οδηγία 77/93 όσο και προς το άρθρο 30 της Συνθήκης.

10. Η Επιτροπή εξετάζει μια σειρά ενστάσεων που φαινομενικά αντιστρατεύονται αυτό το συμπέρασμα στην έγγραφη όχλησή της και στην αιτιολογημένη της γνώμη. Πρώτον, μολονότι τα περισσότερα γκρέιπ φρουτ παράγονται σε χώρες εκτός Κοινότητας, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το άρθρο 30 ισχύει ως προς αυτά από τη στιγμή που τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία στα κράτη μέλη: βλέπε άρθρο 9, παράγραφος 2, της Συνθήκης· υπόθεση 41/76, Donckerwolcke, ECR 1976, σ. 1921, σκέψεις 17 και 18. Στην υπόθεση 8/74, Dassonville, ECR 1974, σ. 837, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα κράτη μέλη δεν δικαιούνταν να δημιουργούν αδικαιολόγητες διακρίσεις μεταξύ προϊόντων τελούντων σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας και προϊόντων εισαγομένων απευθείας από τρίτες χώρες. Είναι αλήθεια ότι τα γκρέιπ φρουτ υπόκεινται στην κοινή οργάνωση της αγοράς οπωροκηπευτικών, η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό 1035/72 ( ΕΕ ειδ. έκδ. 03/007, σ. 250 ), όπως έχει τροποποιηθεί, το άρθρο 30 όμως αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής της οργάνωσης. Τα επιχειρήματα αυτά δεν αντικρούονται από την Ιταλική Κυβέρνηση.

11. Επομένως, δεδομένου ότι η αμφισβητούμενη ιταλική νομοθεσία έχει ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνει την εισαγωγή γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία από ορισμένα τουλάχιστον από τα άλλα κράτη μέλη, η νομοθεσία αυτή εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 30, εκτός αν κριθεί δικαιολογημένη κατά το άρθρο 36. Η Ιταλική Κυβέρνηση διατείνεται ότι, εκτός από

το άρθρο 36, και το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας 77/93 απονέμει στα οικεία κράτη μέλη γενική και απεριόριστη εξουσία να απαγορεύουν τις εισαγωγές γκρέιπ φρουτ. Εγώ θα απέρριπτα το επιχείρημα αυτό. Οι εξουσίες τις οποίες απονέμει στα κράτη μέλη η οδηγία πρέπει να ασκούνται σε συμφωνία με τη Συνθήκη. Αυτό στην παρούσα υπόθεση σημαίνει ότι οι περιορισμοί των εισαγωγών από άλλα κράτη μέλη πρέπει να δικαιολογούνται βάσει του άρθρου 36 της Συνθήκης ως όντες αναγκαίοι για την προφύλαξη των φυτών. Αν αυτό δεν ίσχυε, αν δηλαδή σκοπός του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας 77/93 ήταν να εισαγάγει παρέκκλιση από το άρθρο 30 της Συνθήκης και σε περιπτώσεις βαίνουσες πέραν του άρθρου 36, τότε θα έπρεπε να ελεγχθεί το κύρος του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α), με γνώμονα το καθήκον των κοινοτικών οργάνων «να σέβονται την ελευθερία των ενδοκοινοτικών ανταλλαγών, θεμελιώδη αρχή της κοινής αγοράς» (βλέπε υπόθεση 37/83, Rewe-Zentrale κατά Landwirtschaftskammer Rheinland, Συλλογή 1984, σ. 1229, σκέψη 18).

12. Δεν κρίνω αναγκαίο να εξετάσω εδώ το κύρος του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας 77/93, διότι, ορθώς ερμηνευόμενο, δεν τελεί, εν πάση περιπτώσει, σε ανακολουθία προς τη Συνθήκη. Κατά το μέτρο που η διάταξη αυτή απονέμει σε ορισμένα κράτη μέλη την εξουσία να παρεκκλίνουν από την θεμελιώδη αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Αυτό σημαίνει ειδικότερα ότι πρέπει να νοείται ως επιτρέπουσα περιορισμούς στις εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη μόνον εφόσον έχουν τηρηθεί οι γενικές αρχές του δικαίου, και ιδίως η της αναλογικότητας και η της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Δεν μπορεί, επομένως, να ερμηνευθεί ως επιτρέπουσα την επιβολή περιορισμών στις εισαγωγές, που θα ήσαν αυστηρότεροι εκείνων που είναι αναγκαίοι για την πρόληψη της εισαγωγής επιβλαβών οργανισμών, ή που θα διέκριναν αυθαιρέτως μεταξύ εισαγωγών από άλλα κράτη μέλη και εισαγωγών από τρίτες χώρες. Απ' αυτό όμως συνάγεται ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας 77/93, κατά το μέτρο που επιτρέπει, υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, την πλήρη απαγόρευση της εισαγωγής εσπεριδοειδών, επιτρέπει και ήσσονες περιορισμούς, όταν αυτοί είναι πρόσφοροι για την πρόληψη της εισαγωγής επιβλαβών οργανισμών στο οικείο κράτος μέλος.

13. Το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο α), εκφράζει απλώς την εκ μέρους του κοινοτικού νομοθέτη αναγνώριση του ότι τα εσπεριδοειδή είναι ευπρόσβλητα από ασθένειες, έναντι των οποίων ενδέχεται να απαιτείται ειδική προστασία. Συμβάλλει, επομένως, στο να προσδώσει στην οδηγία αυτή τον χαρακτήρα ολοκληρωμένου κώδικα μέτρων προστασίας έναντι της εισαγωγής επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών. Δεν αποσκοπεί, κατά την άποψή μου, στο να εισαγάγει παρεκκλίσεις από τους κανόνες της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων εκεί που προηγουμένως δεν υπήρχαν.

14. Το ζήτημα δηλαδή είναι αν η Ιταλία θα μπορούσε να προστατεύσει τον κλάδο των εσπεριδοειδών της από την εισαγωγή επιβλαβών οργανισμών από το εξωτερικό με μέτρα λιγότερο καταστρεπτικά για το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό εξαρτάται από το αν τα εισαγόμενα γκρέιπ φρουτ είναι δυνατόν να υποβληθούν στις αναγκαίες εξετάσεις σε σημεία εισόδου

άλλα πλην των θαλασσίων λιμένων. Η Ιταλική Κυβέρνηση φέρει το βάρος να αποδείξει ότι στα παραπάνω ερωτήματα πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση: βλέπε υπόθεση 251/78, Denkavit Futtermittel, ECR 1979, σ. 3369, σκέψη 24.

15. Έρχομαι, επομένως, στο ζήτημα του κατά πόσον η Ιταλική Κυβέρνηση απέδειξε τον ισχυρισμό της ότι είναι πρακτικά αδύνατη η διενέργεια ελέγχου στα γκρέιπ φρουτ που εισέρχονται στην Ιταλία διά ξηράς, για να πιστοποιηθεί ότι δεν μεταφέρουν ασθένειες. Με την έγγραφη όχλησή της και με την αιτιολογημένη της γνώμη, η Επιτροπή υποδεικνύει διάφορους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να γίνει αυτό. Οι υποδείξεις αυτές δεν επαναλαμβάνονται στο δικόγραφο της προσφυγής, ούτε στο υπόμνημα απαντήσεως, έχει όμως σημασία να εξεταστούν, για να κριθεί αν η Ιταλική Κυβέρνηση απέδειξε ότι η αμφισβητούμενη ιταλική νομοθεσία είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

16. Η Επιτροπή συνομολογεί ότι, για να διενεργηθούν προσηκόντως οι αναγκαίοι έλεγχοι, είναι αναγκαίο να εκφορτωθούν τα εμπορεύματα· παραδέχεται μάλιστα ότι αυτό είναι ίσως δυσχερέστερο στους χερσαίους μεθοριακούς σταθμούς απ' ό,τι στους θαλάσσιους λιμένες. Προτείνει όμως ως λύση να διέρχονται τα φορτία τα σύνορα σφραγισμένα και να ελέγχονται εντός του εδάφους της Ιταλικής Δημοκρατίας σε καταλληλότερο μέρος, ίσως ακόμη και σε θαλάσσιο λιμένα, όταν υπάρχει κάποιος κοντά.

17. Συναφώς, η Επιτροπή αναφέρεται, στο υπόμνημα απαντήσεώς της, στο άρθρο 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 77/93, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 7, της οδηγίας 88/572 ( ΕΕ 1988, L 313, σ. 39 ), το οποίο τα κράτη μέλη υπεχρεούντο να θέσουν σε εφαρμογή μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1989. Το άρθρο αυτό υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για τη σταδιακή μείωση της διενέργειας των ελέγχων στα σύνορα, οι οποίοι γίνονται προς πιστοποίηση της συμμόρφωσης προς το άρθρο 4 της οδηγίας. Σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 3, οι έλεγχοι αυτοί πρέπει να « πραγματοποιούνται είτε στον τόπο προορισμού των φυτών, φυτικών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων, είτε σε άλλο τόπο που έχει καθοριστεί, αλλά πάντοτε υπό την προϋπόθεση ότι διαταράσσεται όσο το δυνατόν λιγότερο η διαδρομή που προβλέπεται για τη διοχέτευση των φυτών, φυτικών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων« . Εν πάση περιπτώσει, και αν ακόμη υποτεθεί ότι δικαιολογημένα οι ιταλικές αρχές επιμένουν ότι τα μεταφερόμενα διά ξηράς εμπορεύματα πρέπει να εκφορτώνονται στα σύνορα, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι επιχειρήσεις οδικών μεταφορών οφείλουν να φροντίσουν να μεταφέρουν τα φορτία κατά τέτοιο τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη αυτό το ενδεχόμενο. Αυτό δεν θα προκαλέσει κατ' ανάγκην αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

18. Η Επιτροπή δεν είναι πεπεισμένη ούτε ότι η Ιταλία δεν διαθέτει επαρκές προσωπικό ειδικευμένο στη διενέργεια ελέγχων στα χερσαία μεθοριακά σημεία εισόδου. Φρονεί ότι η Ιταλία θα μπορούσε, έναντι λογικού κόστους, να εξασφαλίσει την παρουσία των ελεγκτών, όποτε αυτή χρειάζεται· προς το σκοπό αυτό θα μπορούσαν ίσως να προειδοποιούνται από τις εταιρίες οδικών μεταφορών πότε θα χρειαστεί να παράσχουν τις υπηρεσίες τους, όπως άλλωστε προαγγέλλεται, όπως φαίνεται, και η άφιξη των πλοίων. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο ιταλικός νόμος ήδη επιβάλλει την παρουσία φυτοϋγειονομικών σε ορισμένους χερσαίους μεθοριακούς σταθμούς, ισχυρίζεται δε ότι δεν θα ήταν δύσκολο να εκπαιδευτούν οι ειδικοί αυτοί και στις εργαστηριακές αναλύσεις των γκρέιπ φρουτ.

19. Η Ιταλική Κυβέρνηση δεν απέδειξε, κατά την άποψή μου, ότι οι προτάσεις αυτές είναι παράλογες. Διατείνεται απλώς ότι θα προκαλέσουν υπερβολικές περιπλοκές, οργανωτικές δυσχέρειες και δαπάνες, τόσο για τους εισαγωγείς όσο και για τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια των απαιτουμένων ελέγχων. Προσθέτει ότι η Επιτροπή, επιδιώκοντας να αναμειχθεί σε θέματα εσωτερικής διοικητικής οργάνωσης της Ιταλίας, υπερβαίνει τα όρια των αρμοδιοτήτων της.

20. Δεν βρίσκω πειστικές τις αντιρρήσεις αυτές. Η Επιτροπή δεν επιδιώκει να αναμειχθεί σε θέματα εσωτερικής διοικητικής οργάνωσης της Ιταλίας, αλλά απλώς να δείξει ότι οι περιορισμοί, τους οποίους επιβάλλουν οι ιταλικές αρχές στην εισαγωγή γκρέιπ φρουτ, είναι δυσανάλογοι, διότι ο διακηρυσσόμενος στόχος τους θα μπορούσε να επιτευχθεί με άλλα μέτρα λιγότερο επαχθή για το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

21. Όσον αφορά τη δαπάνη και τις διοικητικές δυσχέρειες, το Δικαστήριο κατέστησε σαφές, στην υπόθεση 104/75, de Peijper, ECR 1976, σ. 613, σκέψη 18, ότι το άρθρο 36 της Συνθήκης δεν μπορεί να χρησιμεύσει για να δικαιολογήσει διατάξεις ή πρακτικές που ενέχουν περιορισμούς της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων,

« οι οποίες εκφράζουν κυρίως την μέριμνα της ελάφρυνσης του φόρτου εργασίας της διοικήσεως ή της μείωσης των δημοσίων δαπανών, εκτός αν, χωρίς τις εν λόγω διατάξεις ή πρακτικές, αυτός ο φόρτος ή αυτές οι δαπάνες θα υπερέβαιναν καταφανώς τα όρια αυτού που μπορεί λογικά κανείς να απαιτήσει ».

22. Δεν νομίζω ότι η Ιταλική Κυβέρνηση απέδειξε ότι, αν επέτρεπε την εισαγωγή γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία διά ξηράς, θα προκαλούσε υπέρμετρο φόρτο εργασίας της διοικήσεως ή υπερβολικές δημόσιες δαπάνες. Ας σημειωθεί ότι, μέχρι τις αρχές του 1985, ένας αριθμός χερσαίων μεθοριακών σταθμών παρέμενε ανοικτός για τέτοιες εισαγωγές. Μολονότι εκλήθη προς τούτο από το Δικαστήριο, η Ιταλική Κυβέρνηση δεν μπόρεσε να επικαλεστεί κανένα συγκεκριμένο παράγοντα — όπως, παραδείγματος χάρη, απότομη αύξηση της ποσότητας των προσβεβλημένων από ασθένειες ή των λαθραίων φρούτων που εισέρχονται στην Ιταλία από το εξωτερικό — για να εξηγήσει την απόφαση που έλαβε το 1985 να περιορίσει τις εισαγωγές γκρέιπ φρουτ σε καθορισμένους θαλάσσιους λιμένες.

23. Όσον αφορά το κόστος που βαρύνει τους εισαγωγείς όταν φέρνουν γκρέιπ φρουτ στην Ιταλία διά ξηράς αντί να τα φέρνουν διά θαλάσσης, αυτό είναι σαφές ότι αφορά τους ενδιαφερομένους εισαγωγείς. Η Επιτροπή δεν ισχυρίστηκε ότι θα έπρεπε να απαγορευτεί η διά θαλάσσης εισαγωγή γκρέιπ φρουτ από άλλα κράτη μέλη.

24. Καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η Ιταλική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το κλείσιμο των χερσαίων μεθοριακών σημείων διελεύσεως για την εισαγωγή γκρέιπ φρουτ από άλλα κράτη μέλη ήταν αναγκαίο για την πρόληψη της εισαγωγής στην Ιταλία επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών. Προτείνω, επομένως, στο Δικαστήριο:

1) να αναγνωρίσει ότι η Ιταλική Δημοκρατία, απαγορεύοντας την εισαγωγή γκρέιπ φρουτ από άλλα κράτη μέλη μέσω χερσαίων μεθοριακών σταθμών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ·

2) να καταδικάσει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.